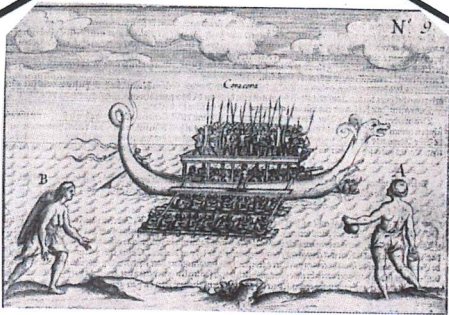

De Banda-eilanden (onderdeel van de Molukken in Indonesië) zijn al lang voor 1500 een belangrijk handelscentrum voor de muskaatnotenteelt. Zelfs Arabieren en Chinezen kwamen hier handeldrijven.

De Banda eilanden, Atlas Bleau-Van der Hem 1668

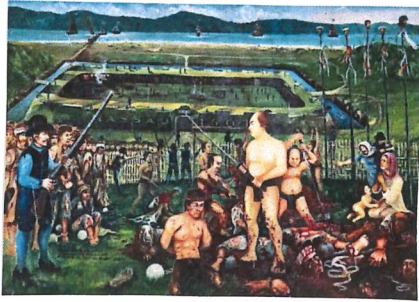

Kora-kora van Banda waarmee handel werd gedreven.

'De eylanden daer de naghelen mette nooten en de foelie groeven, deselve soeckende met tractaet ofte met geweld aan de Compagnie te verbinden... voor den eersten september 1609, ook op elk land een klein fort opwerpemde en met eenig krijgsvolk bezettend.' Lastbrief 1608 VOC

De verdragen werden door de Bandanezen ontdoken omdat de Nederlanders lage prijzen betaalden, onaantrekkelijke handelswaar meebrachten, onwetend waren van de lokale etiquette en het verbod op de handel met anderen strak handhaafden.

1611: Jaques d'Hermitte stelt aan de VOC voor om de Banda-eilanden te veroveren en zelf de nootmuskaatteelt in handen te nemen. Experiment op eiland Ai met verdrijven bevolking en tewerkstellen krijgsgevangenen en slaven.

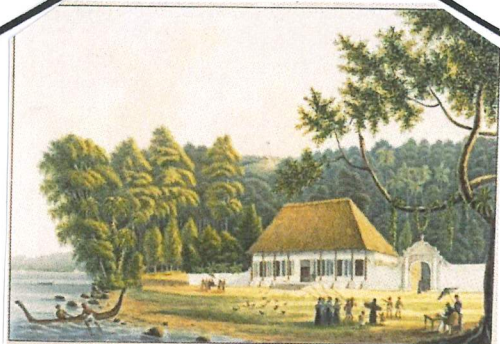
Slachting van de bevolking van Banda door de Hollanders, 1621

Verlag van J.P. Coen, Den Haag 24 november 1623: *'De inboorlingen sijn meest allen door den oorloch, armoede ende gebreck vergaen; zeer weynich isser op d'omliggende eilanden ontcomen, ende werden alsnu de voorsz. landen weder met ander volck gepeupleert.'*

Ruim achthonderd Bandanezen werden als gevangenen afgevoerd naar Batavia en tot slaaf gemaakt.

Banda werd herbevolkt door slaven van de andere eilanden en van overzee. Zo werd Banda de eerste plantage- en slavensamenleving in door Nederlanders gecontroleerd gebied.

Allerlei afgezwaaide soldaten en avonturiers werden op Banda aangesteld als VOC-planter, "perkenier" genoemd. Zij moesten de opbrengst van hun notenperken tegen een vast bedrag aan de VOC leveren, die daarmee het monopolie in muskaatnoten en foelie in bezit kreeg.

Muskaatnotenperk Bojauw
Door: Maurits Ver Huell, 1817

Tot de afschaffing van de slavernij in 1860 wordt de muskaatteelt en het andere werk door slaven gedaan. Daarna volgt tot 1942 het koeliesysteem waarin dwangarbeid centraal staat in de productie van nootmuskaat.

